

Elżbieta Rogalska

Ewaluacja w komunikacji międzykulturowej

Globalizacja jest jednym z czynników rosnącego zainteresowania międzykulturowości a pedagogice i szeroko pojętej edukacji. Pedagogika międzykulturowa zajmuje się relacjami między różnorodnymi kulturami. Przykładem takich relacji jest Erasmus- system wymiany między uczelniami z całego świata, studentów. Innym przykładem edukacji międzykulturowej są wyprawy doktorów klaunów.

Osoby, które uczestniczą w takiej wyprawie są najczęściej wolontariuszami; spowodowane to jest brakiem środków mieszkańców tubylczych, którzy zazwyczaj żyją w nędzy; dlatego na wolontariuszy czyha ogromny ciężar pomocy tym ludziom, zapewnienia im lepszego komfortu życia, czasami wiozą ze sobą szczepionki, czy inne medykamenty, strona śmiechu i zabawy to tylko dodatkowy element, doktor klaun to przede wszystkim człowiek wrażliwy, który niesie pomoc, dzieli się wszystkim – zazwyczaj bezinteresownie¹. Szczególną trudność sprawia zetknięcie się z chorym dzieckiem: „Wyjątkowo ciężko towarzyszy się dziecku dającym nam do zrozumienia, że zdaje sobie sprawę z zagrożenia. Nie można go już rozweselić, nie interesują go nawet najśmieszniejsze zabawy. Czasami rodzice muszą się też pogodzić z tym, że dziecko w swojej bezsilności obrzuca ich wyzwiskami, odrzuca ich oddanie i zamyka się w sobie.”² Wolontariusz również spotyka się z tego typu sytuacjami, wówczas musi wyczuć, jak się zachować, nie ma recepty. Przykład doktorów klaunów w odniesieniu do ewaluacji w komunikacji międzykulturowej to niewątpliwie nawiązanie do fotoewaluacji Justyny Nowotniak. Badaczka oferuje w ramach fotoewaluacji odejście od schematycznego spotkania badaczy omawiających pozorne wnioski z własnych badań, które są tendencyjne w zależności od panującej władzy; w zamian oferuje pełen refleksji obraz tego czego badacz dokonał, zarejestrowany na kliszy aparatu fotograficznego, czy współczesnych kartach pamięci³. Doktor klaun może ukazać swoje działania i swoją przydatność właśnie przy pomocy fotografii, nie będzie więc musiał udowadniać, że to co opisuje, faktycznie miało miejsce.

Wspomniana już globalizacja jest również przyczyną rozszerzania pola ewaluacji międzynarodowej o nowe programy w ramach konsolidacji metodologii i wnioskowania.

¹ P. Grzybowski, *Doktor klaun! Terapia śmiechem, wolontariat, edukacja międzykulturowa*, Kraków 2012, s. 236.

² Tamże, s. 70.

³ J. Nowotniak, *Etnografia wizualna w badaniach i praktyce pedagogicznej*, Wydawnictwo Impuls, Kraków 2012, s. 239.

Sytuację tą doskonale opisuje Leszek Korporowicz, pisząc: „Istnieje kilka ważnych przyczyn, które wymuszają konieczność zdobywania nowych kompetencji społecznych, w tym także międzykulturowych, we współczesnych procesach ewaluacyjnych o nasilającej się skali umiędzynarodowienia.”⁴ Autor przedstawia owe przyczyny w czterech odsłonach: mobilności, rozwarstwienia się przestrzeni kontaktu, zbieżności i oddziaływania oraz odnowienia znaczenia identyfikacji z mniejszymi organizacjami⁵. Ewaluacja jest więc procesem stale dynamicznym, zwłaszcza w dobie coraz większego wymieszania narodowości w obrębie jednego kraju. Wszystkie narody, kraje są od siebie odmienne. Mają inne wartości, obyczaje, zwyczaje, inną historię, inne kompetencje. Jedną z nowo powstających przestrzeni staje się sieć internetowa. Świat wirtualny jest odmienny od tego rzeczywistego, wymaga innych kompetencji, znajomości rozpoznawania faktów od wymyślonych historii, stworzonych na potrzeby uczestnictwa w danym projekcie. Trudno mówić w takiej przestrzeni o wartości fotoewaluacji chociaż i tutaj ma swoje uzasadnienie w postaci screenshotów. Jednak poprzez fotografię czy zrzuty ekranu, w świecie wirtualnym trudno dociec czy badani są szczerzy, czy włożyli maski za ekranem, po drugiej stronie, za oceanem i milionami kilometrów od badacza.

⁴ L. Korporowicz, *Ewaluacja jako komunikacja. Od animacji do alienacji*, w: „Kwartalnik Pedagogiczny” nr 4/2015, s. 47.

⁵ Tamże, s. 48-49.

Bibliografia:

Grzybowski, P. *Doktor klaun! Terapiąsmiechem, wolontariat, edukacja międzykulturowa*, Kraków 2012.

Korporowicz, L. *Ewaluacja jako komunikacja. Od animacji do alienacji*, w: „Kwartalnik Pedagogiczny” nr 4/2015.

Nowotniak, J. *Etnografia wizualna w badaniach i praktyce pedagogicznej*, Kraków 2012.